

Stappenplan ontwikkeling windpark

Versie: augustus 2025

Bij een windproject komt veel kijken en de doorlooptijd is al snel 8 tot 10 jaar. Een overzicht van alles waar je in dit proces mee te maken krijgt, biedt houvast. In het stappenplan lees je per fase wat je als gemeente (of provincie) moet doen en wat de initiatiefnemer moet regelen.

Toelichting gebruik stappenplan ontwikkeling windpark
Geen windproject is gelijk, maar het stappenplan geeft een goed beeld van de onderdelen van het traject. Het is opgesteld met inzicht van een gemeente, maar is ook bruikbaar voor provincies. Het stappenplan laat per fase zien wat je als aanbestedaar moet doen en wat de initiatiefnemer in die fase moet regelen. Je ziet ook welke tussenvoerproducten kunnen worden opgesteld richting vergunningverlening om elkaar als overheid en initiatiefnemer vast te blijven houden in de afwerking van het gebiedsproces.
In de praktijk zijn de hier genoemde fases niet zo scherp begrensd.

Volgorde van de stappen
De fases in het stappenplan zijn achtereenvolgend, maar de stappen binnen een fase zijn niet per se in chronologische volgorde. Het gaat erom dat je geen stappen vergeet. Onderweg kun je tegen onvoorziene zaken (verkeersregelingen, uitkomsten van onderzoeken, draagvlak etc.) aanlopen. Je kunt erop voorbereiden. We moedigen je daarom aan om de stappenplan ook te gebruiken om vooruit te kijken, zodat je kunt anticiperen op processtapen die eraan komen.

Kijk voor de meest actuele versie en voor de laatste versie van dit stappenplan op: <https://www.windopland.nl>

Disclaimer
De initiatiefnemers van de Helpdesk Wind op Land hebben zich ingespannen om zo volledig mogelijk te zijn in de stappenplan. Zij kunnen niet verantwoordelijk worden gehouden voor onverkende informatie. Aan de stappenplan kunnen daarom geen rechten worden ontleend.
Het stappenplan is een 'levered product', dat zal zeggen dat het regelmatig wordt bijgewerkt naar aanleiding van nieuwe ontwikkelingen en inzichten. Suggesties voor verbetering zijn welkom via het contactformulier op de Helpdesk Wind op Land.

Gemeente

Aandachtspunten tijdens het hele traject
- Wees als gemeente benaderbaar, bijvoorbeeld via een vaste contactpersoon.
- Communicatie / participatie over hele proces, versel in elke fase duidelijk waar het over gaat en in welke fase van de besluitvorming je bent. Koppel terug wat je met alle verzamelde informatie doet.
- Informeer en betrek de raad.

Aandachtspunten tijdens het hele traject
- Wees als gemeente benaderbaar, bijvoorbeeld via een vaste contactpersoon.
- Communicatie / participatie over hele proces, versel in elke fase duidelijk waar het over gaat en in welke fase van de besluitvorming je bent. Koppel terug wat je met alle verzamelde informatie doet.
- Informeer en betrek de raad.

Aandachtspunten tijdens het hele traject
- Wees als gemeente benaderbaar, bijvoorbeeld via een vaste contactpersoon.
- Communicatie / participatie over hele proces, versel in elke fase duidelijk waar het over gaat en in welke fase van de besluitvorming je bent. Koppel terug wat je met alle verzamelde informatie doet.
- Informeer en betrek de raad.

Voorfase
minimaal 2 jaar

Check bestaand participatiebeleid, begin zo vroeg mogelijk met **participatie & communicatie** en stel een aanpak vast voor het vervolg:

- participatie
- financiële participatie, waaronder beleidskader, omgevingsfondsen en lokaal eigendom

Bezoek te velde als gemeenteraad, t.o.v. provincie o.b.v. grootte project in de projectontwikkeling

Betrek je collega's: RO, vergunningen, grondbelasting, ecologie, erfgoed etc.

Start zoekgebieden / voorkeurslocaties vast, rekening houdend met:

- RIS
- Landelijk en provinciaal beleid / weggeving
- (Ruimtelijke) kansen en knelpunten (Water, Lucht, etc.)

Maak een procesontwerp voor de besluitprocedure: wie besluit waarom, wanneer en wat zijn de inspraak/buuraanmogelijkheden?

Borg de betrokkenheid van de raad:

- Bepaal op welke momenten de raad wordt betrokken
- Zorg voor commitment bv. startnotitie of principieel besluit van de raad met voorwaarden vanuit de raad
- Werk aan het kennisniveau (bv. werkresso, nieuwsbrief, info over gezondheid etc.)
- Verhouding met college v.v.
- Verhouding met / Staten v.v.

Stel randvoorwaarden op voor projecten en initiatiefnemers:

- Aantal turbines
- Mate van clustering
- Hoogte
- [Inclusieplan in het lokale gebied](#)
- [Sociale impact](#)
- [Sociale grondbeleid](#)
- [Gedragcode bestemmingsplan](#)
- etc.

Leg een archief aan.

Uitgangspunten en randvoorwaarden op orde per zoekgebied

Initiatiefase
pluimius 2 jaar

Uitgangspunten en randvoorwaarden op orde per zoekgebied

Behaal het standpunt over de locatie: landelijk of lokaal.

Invrocht omgevingsfondsen

Faciliteer of ondersteun indien nodig energiecoöperaties (b.v. [Wind op Land](#))

Tender uit schrijven? Overweeg een [marktconform tender](#)

Start plan m.a.r.

Gebiedsgerichte aanpak: wat ga je met wie doen op een specifieke locatie

Planfase
pluimius 2 jaar

Netwerk raacles uit het participatieproces.

Maak afspraken met gemeenteraden en andere belanghebbenden, vanuit de gebiedsgerichte aanpak. Leg dit vast in een omgevingsovereenkomst.

Tref voorbereidingen voor vergunningen (toelatingen) en voor aanpassing omgevingsplan:

- Gemeente: omgevingsvergunning
- Provincie: ruimtelijk en natuur
- Waterschap: watervergunning
- *Wie geeft welke vergunning?*

Maak afspraken met de initiatiefnemer(s) en leg deze vast in een antebestuursovereenkomst. Onderwerpen:

- Extra's t.b.v. vermindering tender (bv. [subsidieopbouw](#), [bijdragen](#))
- Ruimtelijke inpassing en inrichting
- Financiële participatie
- Projectparticipatie
- [Nieuwsovername](#)
- In de Gedragcode Wind op Land, NIEWOL
- [Gedragcode](#) / [aanpaknotitie](#)
- Communicatie / vraagtekort + klachtenafhandeling tijdens bouw en exploitatie
- etc.

Omgevingsovereenkomst & antebestuursovereenkomst

Formele procedures
pluimius 2 jaar

Verwerk raacles uit het participatieproces.

Algemeen ontwerp-vergunningen & aanvragen omgevingsplan.

Formele inspraak & juridische procedures.

Pas plannen waar nodig aan n.v.v. juridische procedures.

Vergunningen omherroepelijk

Financiering en contractering
pluimius 2 jaar

Monitor en ondersteun het proces met de omgeving & financiële participatie.

Start of check de start van het omgevingsfonds.

Denk vooruit over afbraak en reparatie ca. 5 jaar voor oetrasmetting!

Reparering? Start dan bij Voorfase

Start bouw

Bouw- en exploitatiefase
pluimius 1 + 25 jaar

Toezicht & handhaving.

Monitor en ondersteun het proces met de omgeving & financiële participatie.

Overweeg communicatie rondom oplevering.

Denk vooruit over afbraak en reparatie ca. 5 jaar voor oetrasmetting!

Reparering? Start dan bij Voorfase

Ende levensduur

Ontmanteling & reparatie

Toezicht & handhaving van regels en gunmatige afbraak.

Monitor en ondersteun het proces met de omgeving.

Initiatiefnemer

Voorfase
minimaal 2 jaar

Start verkennen mogelijkheden in samenwerking met gemeente.

Bijkantoorstaat (veiligheid) en Defensie (raster) aanpakken.

Archief aanleggen.

Innemen grondproef

Initiatiefase
pluimius 2 jaar

Projectparticipatie opstarten.

Lokaal eigendom beleggen.

Maakbaarheidsstudie (metaanpak, luchtoverlast, defensieaspect, natuur, opbrengspotentiaal etc.).

Nadinken over cablepooring, batterijen, Schub, waterstofproductie etc.

Oprichting Ontwikkel BV samen met energiecoöperatie.

Principeverzoek

Planfase
pluimius 2 jaar

Voorwerkzaamheden oplevering (type turbines, aansluitingen in gebied etc.).

Voorbereiding vergunningen en aanpak omgevingsplan.

Project m.a.r. en bijbehorende onderzoeken.

Aanvragen natuasluiting.

Voorkeursalternatief windpark en optimalisatie.

Formele procedures
pluimius 2 jaar

Aanvragen vergunningen.

Inrichting financiering (met lokale eigenaren) banken en subsidies.

Aanvragen SDE-subsidie.

Financiering en contractering
pluimius 2 jaar

Aanbesteding inkoop turbines.

Oprichting Exploitatatie BV.

Afspraken bank / financiering.

Bouw- en exploitatiefase
pluimius 1 + 25 jaar

Directievoering op de bouw.

Bouwcommunicatie.

Klachtenafhandeling.

Monitoren regels en afspraken.

Opleveren financiële buffer 'geen winst'.

Onderhoud en beheer machines en installaties.

Bijdragen aan omgevingsfonds.

Energie management bv. in verband met netcongestie.

Ontmanteling & reparatie

Doop en rechteij / natuurvriendelijk afbraak.

Herontwikkeling.